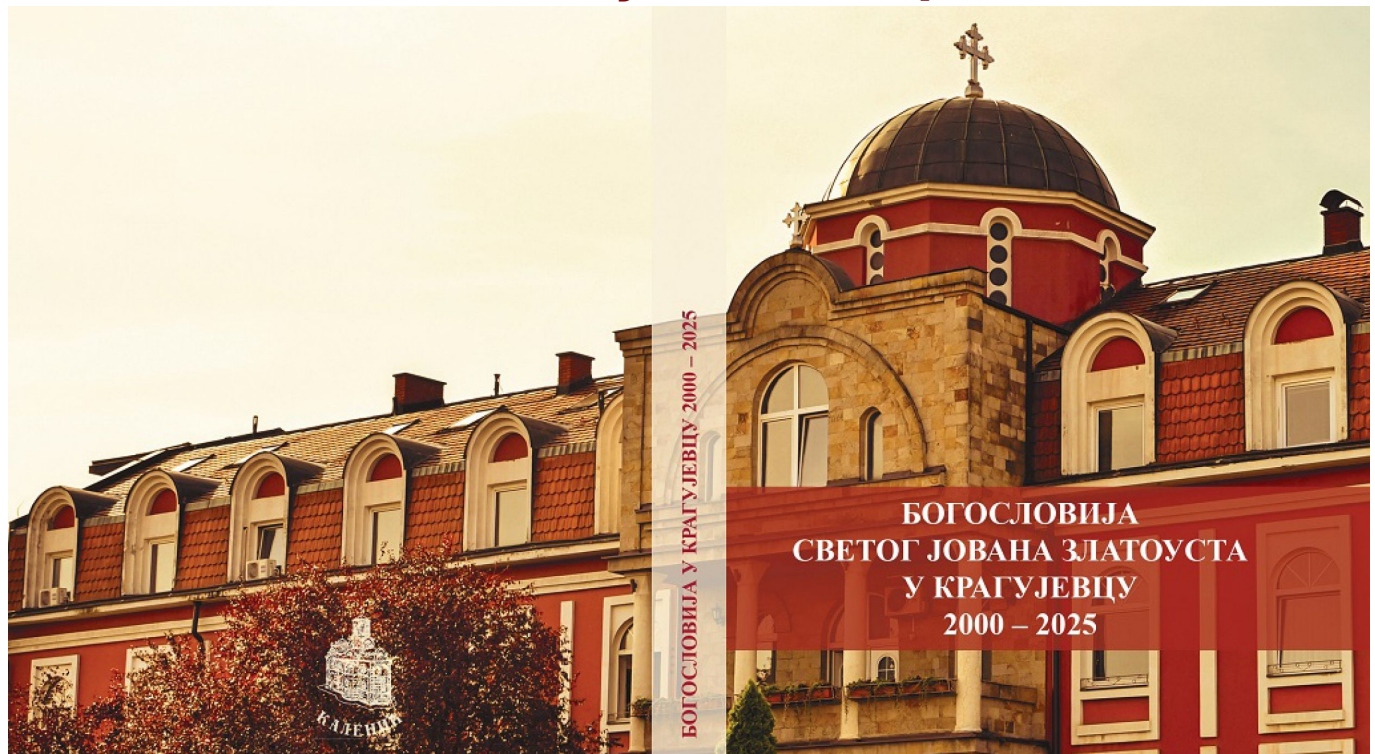

Двадесет пет година у матици црквеног живота

О јубилеју Богословије у Крагујевцу

Монографија споменичког карактера, објављена у јубиларној двадесет петој години постојања Богословије Светог Јована Златоуста у Крагујевцу, састоји се из више целина. У првој се налази свечарски интониран предговор протојереја-ставрофора проф. др Зорана Крстића у којем се говори о заслужнима за оснивање и успешно трајање школе, пре свега епископима шумадијским Сави Вуковићу (+2001) и Јовану Младеновићу, као и о најважнијим питањима црквене просвете која су уочена кроз двадесетпетогодишњу праксу.

И текст епископа Атанасија Јевтића (+2021) Пети јеванђелист Свети Јован Златоусти као егзегета Речи Божје, који је прочитан у Крагујевачкој богословији 25. новембра 2007. године на симпосиону поводом 1600 година упокојења Светог Јована Златоуста, припада уводном одељку ове публикације. Овај скуп из 2007. године може се сматрати једним од најважнијих догађаја у летопису крагујевачког богословског училишта.

Следећа целина, насловљена Оснивање Богословије Светог Јована Златоуста у Крагујевцу, садржи подсећање како је на иницијативу епископа Саве

донета одлука да у јесен 1977. године почне са радом Одељење Београдске богословије Светог Саве у Крагујевцу. Посебно је документовано сведочанство о првом радном дану нове школе у приградском крагујевачком насељу Грошници који су благословили епископи шумадијски Сава и браничевски Игнатије. Нарочито истакнуто место добио је дан пре две и по деценије – проглашење самосталности 26. новембра 2000. године на свечаности у Крагујевцу. Одлуку о томе је 2. новембра 2000. године донео Свети Архијерејски Сабор Српске Православне Цркве.

Проректор Одељења Београдске богословије у Грошници протојереј-ставрофор др Драган Протић, у то време професор Богословије и Богословског факултета у Београду, у чланку Допринос Епископа шумадијског др Саве унапређењу црквене просвете Српске Православне Цркве и оснивање Богословије у Крагујевцу пише: „Било је тешко спровести одлуку о оснивању Одељења. Није добио ни зграду ни простор у граду, иако су градске власти биле расположене да помогну. Међутим, неке друге, више власти, нису биле за то. Ипак, иако у тешким условима, нова Богословија је почела са радом у Задружном дому у Грошници код Крагујевца у септембру 1997. године као истурено одељење Богословије Светог Саве у Београду“.

Након података о некадашњим и актуелним професорима Богословије, као и о осталим члановима колектива, Споменица поводом двадесет пет година од оснивања доноси централни сегмент Летопис са рубрикама у којима су приказани важни догађаји из досадашње историје. Најчешће су истакнути почетак школске године, славске свечаности поводом прослављања Светог Јована Златоуста и матурски испити на крају школске године.

Тако читамо да је након усељења у нову школску зграду у крагујевачком насељу Аеродром, уследило њено освећење на дан славе 26. новембра 2001. године. Чин је извршио Епископ зворничко-тузлански Василије, тадашњи администратор Шумадијске епархије, који је пред многим угледним званицама рекао: „Срећни смо и Богу благодарни што у граду Крагујевцу имамо Богословију. Срећни смо што овом мученичком граду, али никада покороном, никада пониженом, никада предатом у руке непријатеља, ево у ово време и у ове дане када историја није у потпуности наклоњена Србима, предајемо ову школу. Ми се радујемо и радост је наша велика јер је Бог са нама који непрекидно чини чудеса. Ту је и милост и снага Његова. Данас, нека је вечни покој блажене успомене владици Сави, Епископу шумадијском, који је реализовао своју замисао, још од времена када је дошао на трон богомчуване Епархије шумадијске, да се у овом граду, у срцу Шумадије и

српства, подигне богословско здање“.

Забележено је да је славску честитку упутио и тадашњи председник СР Југославије др Војислав Коштуница: „Од срца вам честитајући славу и освећење просторија, желим вам да по узору на свог свеца – заштитника, а и на блаженопочившег владика Саву, budete мудри богослужбеници, лепореки проповедници и тумачи светих књига и плодни писци. Уверен сам да сте се у делатној љубави према своме роду и разумевању за његове патње, али и очинском указивању на његове слабости, већ одавно на владика Саву угледали и да ћете нашу баштину откривати и чувати, а садашњост страдалника ублажавати са истим оним жаром са којим је и он то чинио“.

Истакнуто је и да је владика Јован, новоустоличени Епископ шумадијски (1. септембар 2002. године), началствовао већ сутрадан на светој Литургији и на молитвама призива Светог Духа у школском храму Богословије и том приликом, благосиљајући богослове, упутио им је топлу и непосредну архијерејску поуку: „Помолили смо се Господу овде данас да Он пошаље Духа Светога на вас, како би Дух Свети отворио ваша срца и ваш разум, да оно што будете чули од ваших учитеља буде усађено у вашу личност и да то у своје време донесе плод. Нека Господ благослови почетак школске године и нека вам помогне да будете достојни својих светих предака и претходних генерација у овој школи. Нека све оно што будете упили у овој школи буде на корист и спасење душе и на корист Цркве којој служите“.

Први матурски испити у Богословији Светог Јована Златоуста у Крагујевцу за прву генерацију (петогодишње школовање) и другу генерацију (четворогодишње школовање) одржани су од 10. до 20. јуна 2002. године пред испитном комисијом којом је председавао изасланик Светог Архијерејског Синода, архимандрит Јован Радосављевић, професор богословије у пензији. Уз извештај о матури сваке од двадесет четири генерације налазе се фотографије ученика који су те године окончали школовање у Крагујевачкој богословији.

У књизи су поменути и други летописни догађаји, на пример већ помињани научни скуп поводом 1700 година упокојења Светог Јована Златоуста. Објављени су и неки реферати које су припремали професори Богословије поводом обележавања значајних датума националне, црквене или културне историје. Објављени су и записи о примању монашког пострига професора ове школе Јована Прокина и Немање Старовлаха.

Како би ова књига била сведочанство о добрим плодовима богословског

училишта у Крагујевцу, штампано је и неколико теолошких расправа академског нивоа које су написали некадашњи ученици стекавши титулу доктора наука. Место у Споменици нашли су радови др Ђорђа Н. Петровића, професора Богословије Светог Саве у Београду, Евхаристијска радост у „Догматици“ Јустина Поповића: одраз једног протагонисте; протојереј ставрофора др Марка Шукунде, свештеника у Трпињи и службеника Епархијског управног одбора Епархије осечко-пољске и барањске, Педагогија и васпитање у животу и мисли Георгија Бранковића; др Милосава Ђоковића, научног сарадника Балканолошког института САНУ, Владика Сава Вуковић као Епископ шумадијски (1997 – 2001); др Бошка Ерића, децента на Православном богословском факултету Светог Василија Острошког Универзитета у Источном Сарајеву и др Милана Кострешевећа, Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg, Theologische Fakultät, Морални интегритет и јавна одговорност: Златоустово читање метафоре соли у Мт 5, 13.

И ова књига, као и сви догађаји посвећени прослављању јубилеја оснивања Богословије Светог Јована Златоустог у Крагујевцу, показују „величанственост наших богословских училишта у свим периодима наше историје, па и данас“, како пише у предговору ректор протојереј ставрофор професор др Зоран Крстић. „Она су светионици у мраку овога света који у злу лежи. Њихов светлосни карактер не проистиче из количине знања којима вешто баратају предавачи, нити из спремности ученика да та знања усвоје. Не проистиче чак ни из наших планова и програма. Величанственост наших училишта проистиче из Објекта наше вере, из Оваплоћеног Логоса Божјег Исуса Христа који својој Цркви даје светост, па следствено томе и нашим училиштима која су део, важан део живота наше Једне, Свете, Саборне и Апостолске Цркве. Она нису по страни или чак, изван живота Цркве, па могу да постоје на овај или онај начин, или чак и да не постоје. Напротив, она се налазе у матици црквеног живота, из ње се надахњују и из ње црпе своју свештеност и, како сам већ рекао, величанственост“.

Први радни дан Одељења Београдске богословије у Грошници, 9. септембар 1997. године

Патријарх српски Иринеј у Крагујевачкој богословији, 24. октобар 2010. године

Слава Богословије и прослављање 1600 година упокојење Светог Јована Златоустог, 26. новембар 2007. године

Освећење Одељења Београдске богословије у Грошници, 9. септембар 1997. године